

Geschiedenis van Syrië

12.000 v. Chr.
Eerste dorpen aan de rivier de Eufraat

10.000 v. Chr.

7000 v. Chr.
Eerste aardewerk

5000 v. Chr.

3400 v. Chr.
Eerste steden Aleppo en Damascus
Uitvinding van het wiel

3200 v. Chr.
Uitvinding van het schrift

3000 v. Chr.
Opkomst stadstaten Ugarit, Ebla en Mari

2500 v. Chr.
Arameeërs vestigen zich in Syrië. Grote invloed op taal

1500 v. Chr.
Wereldrijken
Egyptenaren in Zuid-Syrië
Hethieten in West-Syrië

1000 v. Chr.

Egyptenaren, Babyloniërs, Perzen, Grieken, Romeinen, en kruisridders lieten er hun sporen na. Het gevolg van die roerige geschiedenis: een geliefd werkterrein voor archeologen en een droombestemming voor cultuurtoeristen. Stap in de tijdmachine die Syrië heet.

DOOR ADWIN DE KLUYVER

Eerste alfabet

Al rond 3000 voor Christus ontstonden de eerste steden. Hoofdstad Damascus en tweede stad van het land Aleppo twisten erover wie zich de 'oudste continu bewoonde stad ter wereld' mag noemen. Machtiger in die tijd waren de stadstaten Ugarit, Ebla en Mari. Ugarit was in de bronstijd een van de belangrijkste havensteden van het Middellandse-Zeegebied en bakermat van het oudst bekende alfabet. Dat kan worden gelezen op een kleitablet met 30 lettertekens uit circa 1400 voor Christus. Bij de haven- en badplaats Lattakia zijn nu nog de ruïnes te zien van het fort, het paleis en de tempelberg. Niet vergeten: bekijk de opgegraven kunstschatten uit de oude stadstaten in

de uitstekende nationale musea in Damascus en Aleppo.

Twee kilometer zuilen

Op een ruige hoogvlakte met weidse vergezichten staan de ruïnes van het voormalige Griekse machtscentrum Apamea, gesticht in de derde eeuw voor Christus. Een stad die in zijn hoogtijdagen onderdak bood aan zo'n half miljoen inwoners, van wie zeker driekwart slaaf. Bijna twee kilometer aan Griekse zuilen markeren nu nog de oude hoofdstraat. Die voert langs de overblijfselen van de tempel van Zeus, een badcomplex, een markt, fonteinen, restanten van Romeinse villa's en een Byzan-

tijnse kathedraal. Let op de oude karrensporen in de bestrating. Steenuiltjes nestelen tussen de ruïnes.

Klassieke oase

Nog meer zuilen, maar deze zijn van Romeinse origine. In een oase middenin de woestijn vormt Palmyra het onbetwiste hoogtepunt van een bezoek aan Syrië. Wat begon als een doorvoerstad voor handel tussen het Romeinse en Perzische rijk, werd in 267 na Christus onder leiding van de oogverblindend mooie koningin Zenobia een onafhankelijke staat. De indrukwekkende overblijfselen van deze machtige woestijnstad: het grote heiligdom voor de god Baal, de graftorens en -kelders in de vallei van de tombes en de hoofdstraat met stadspoort, badhuis, theater, bankethal, marktplaats en vele tempels. De nog overal aanwezige mozaïeken, grafsculpturen, inscripties en fresco's weerspiegelen de vroegere rijkdom. Niet missen: de zonsopgang bekeken vanaf het hooggelegen Arabische kasteel Qalaat ibn Maan.

Bijbelse taal

Syrië is een smeltkroes van culturen en godsdiensten. Behalve de vele islamieten als soennieten, sji'ieten, alevieten en druzen zijn er ook christenen (10 procent van de bevolking). In het dorp Maalula - met zijn blauwgeverfde huizen prachtig gelegen in een bergkloof - woont nog een grote gemeenschap die het Grieks-katholieke en -orthodoxe geloof aanhangt. De voertaal is hier Aramees, de taal die ook Jezus sprak. Bezoek vooral het klooster van Sint Sarkis uit 325. Behalve vele bijzondere iconen, een avondmaalschildering waarbij Jezus niet in het midden zit, zijn er ook enkele overblijfselen uit de vroegchristelijke tijd, zoals een half-rond altaar. Op verzoek bidt de suppoost het Onze Vader in het Aramees.

Islamitisch hoogtepunt

Natuurlijk heeft de oude stad van Damascus zijn sfeervolle souk, het historische complex van overdekte marktstraten, de hammams, de oosterse badhuizen, de khans, de eeuwenoude magazijn-

nen, en de madrassa's, de religieuze islamitische scholen. Maar het hoogtepunt voor reizigers uit oost en west is wel de Umayyad-moskee, gebouwd tussen 708 en 715 en een van de belangrijkste heilige plaatsen van de islam. Geld speelde bij de bouw geen rol, 18 kamelen waren nodig om de uiteindelijk de boekhouding te vervoeren. De fontein op de binnenplaats markeert het middelpunt tussen Istanbul en Mekka. In de imposante gebedshal herbergt een marmeren monument het hoofd van Johannes de Doper. Wel even bij de poort de schoenen uit, voor vrouwen is een lange bruine mantel beschikbaar om hoofd en blote armen te bedekken. Aanrader: ga in de gebedshal rustig liggen op de zachte tapijten en doe als de Damascenen.

Kruistocht in spijkerbroek

Een kasteel zoals dat alleen in kinderfantasieën leek te bestaan. Dat is de eerste gedachte bij het zien van het machtige Krak des Chevaliers, oftewel het Kasteel van de Kruisvaarders. Alleen een blik op de ongenaakbare stenen burcht

moet aanvallers in de 12de eeuw al de moed hebben ontnomen. Dit is wat je noemt een onneembare vesting: dubbele omheiningen, muren die op sommige plaatsen 25 meter dik zijn en voorraadmuren met proviand voor vijf jaar. Syrië lag in de 12de en 13de eeuw op de route naar Jeruzalem, kastelen moesten de weg naar het Heilige Land bewaken en de kruisridders onderdak bieden. Vijf burchten staan nu nog open voor een kruistocht in spijkerbroek.

Knarsende wielen

Het lied van Hama, zo heet het piepen en knarsen van de 17 overgebleven noria's, de reusachtige houten waterraders die al sinds de 13de eeuw in Hama het water uit de rivier Orontes op aquaducten scheppen en zo de hoger gelegen akkers voorzien van kostbaar vocht.

Neem plaats op een van de vele schaduwrijke terrassen aan de rivier, bestel een waterpijp en geniet van de waaghalzen die halsbrekende sprongen maken van de draaiende wielen.

Nostalgisch slaapadres

Net niet de grootste, net wel de mooiste stad van Syrië: Aleppo. De middeleeuwse souk is een feest van geur en kleur en de grootste van het land. Nederlandse kooplieden vestigden zich hier al in de 17de eeuw. Door de sfeervolle steegjes van de christelijke wijk Al-Jdeida is het fijn slenteren.

Boven al dat moois staat op een heuvel de onverwoestbare citadel. Het ideale slaapadres in Aleppo is sinds 1909 het Baron Hotel (00963 21 2210880, kamers vanaf € 30). T.E. Lawrence (Lawrence of Arabia), was er kind aan huis. Ook Agatha Christie, Charles Lindbergh en Theodore Roosevelt bleven er een nachtje logeren.

Veel is er sinds die tijd niet veranderd. Aan de muur hangt nog een oeroude KLM-reclame. Op de kamers staan gammele art-deco-meubels. In de doorgezakte fauteuils van de hotelbar is het aangenaam genieten van een Syrisch biertje. Grappig: de antieke handdroger Handy Andy op het herentoilet.

Reis door de tijd in Syrië

1000 v. Chr.

750 v. Chr.
Assyriërs

612 v. Chr.
Babyloniërs

538 v. Chr.
Perzen

331 v. Chr.
Grieken

64 v. Chr.
Romeinse provincie
Economische bloei

Begin christelijke
jaartelling

395
Byzantijnen

636
Islamitische dynastieën

661 Damascus
hoofdstad

1000

1097 - 1291
Kruistochten

1516
Provincie Ottomaanse Rijk

1900

1918 Door Britten veroverd

1920
Frans mandaat

1946
Syrië onafhankelijke staat

1970
Bewind Hafez al-Assad
Baath-partij regeert Syrië

2000

2000
Assad overlijdt, zoon
Bashar opvolger